

R

B

M

PANEVĖŽIO APSKRITIES
GABRIELĖS PETKEVIČAITĖS-BITĖS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2024

APŽVALGA

EBITĖ - PETKEVIČAITĖ - BITĖ

N

A

S

KULTŪRA – TAI ILGŲ METŲ UOLAUS DARBO, PRITVRIMO IR GALVOJIMO ĮGYTAS TURTAS. GABRIELĖ PETKEVIČAITĖ - BITĖ

ĮŽANGA

2024 metais įgyvendinome Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešajai bibliotekai ir visuomenei svarbias veiklas, prie kurių prisidėjo bibliotekos partneriai Lietuvoje ir užsienyje. Vykdėme kvalifikacinius vizitus kartu su Panevėžio regiono kolegomis, stiprinome tarptautinę partnerystę su Ukrainos bibliotekininkais, su apskričių viešųjų bibliotekų specialistais tyrinėjome dirbtinio intelekto taikymą bibliotekininkystėje. Dalinomės gerąja patirtimi su kolegomis visoje Lietuvoje įgyvendindami interaktyvaus medijų ir informacinio raštingumo furgonėlio „Cookie Truck“ veiklas, siekdami stiprinti visuomenės kritinį mąstymą. Atvėrėme atnaujinto, modernaus Vaikų ir jaunimo kultūrinės edukacijos skyriaus duris, suteikdami naujų skaitymo galimybių ir patirčių jaunesiems skaitytojams. Vertiname bibliotekos partnerystes, svarbią savanorių pagalbą bei darbuotojų indėlį. 2024 metais pasiekti veiklos rezultatai skirti vienam tikslui – kurti biblioteką, atitinkančią visuomenės poreikius.

Direktorė Greta Kevelauienė

MODERNUS, PATOGUS, INTERAKTYVUS – ATNAUJINTAS VAIKŲ IR JAUNIMO KULTŪRINĖS EDUKACIJOS SKYRIUS

Po nuodugnios renovacijos balandžio mėnesį duris atvėrė atnaujintas **Vaikų ir jaunimo kultūrinės edukacijos skyrius**.

Įgyvendinant projektą įsigyta naujos techninės įrangos, o viena ryškiausių naujovių – rūsyje įrengta profesionali **muzikos įrašų studija**, kuria lankytojai gali naudotis nemokamai.

Įrengtos zonos, kuriose kiekvienas šeimos narys gali atrasti veiklos pagal savo poreikius.

Šeimos erdvėje – edukacinės sienelės ir liečiamieji ekranai su interaktyviais mokomaisiais žaidimais, lavinančiais vaikų kalbinę raidą, smulkiąją motoriką bei padedančiais ruošti mokyklai.

Jaunimo erdvėje – sensorinė, stalo žaidimų, kompiuterių erdvės, robotikos užsiėmimų ir 3D spausdinimo zonos.

Sukurtas ir „**Minecraft Education**“ kompiuterinis žaidimas, kuris susieja realų ir virtualų pasaulius. Jo žaidėjai patenka į virtualią biblioteką, kuri atkartoja Vaikų ir jaunimo kultūrinės edukacijos skyriaus erdves.

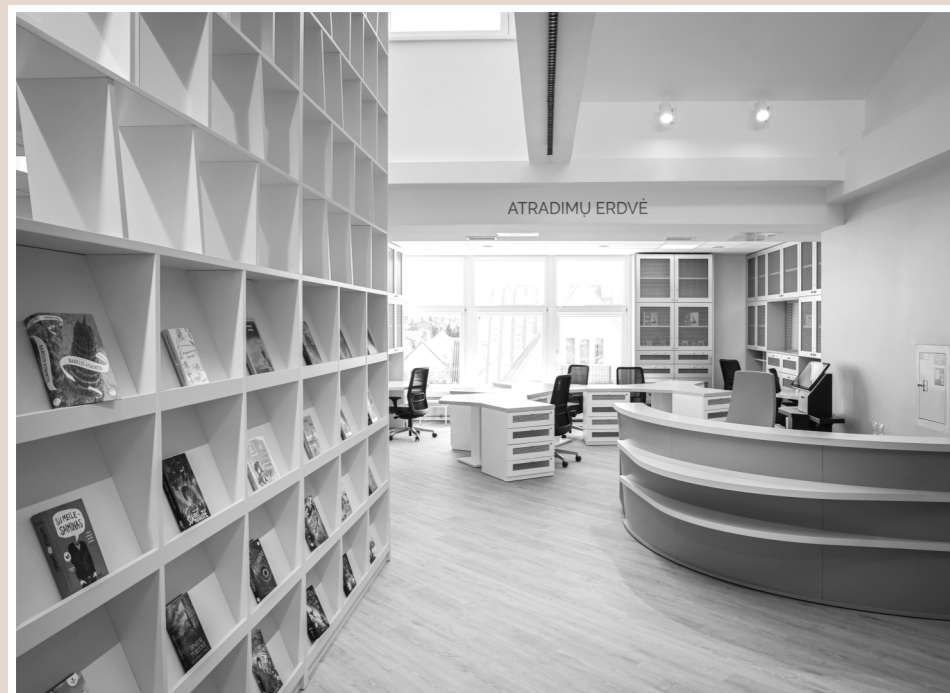
© Gintaras Lukoševičius

Lankytojų patogumui bibliotekos viduje įrengti savitarnos aparatai, o lauke – išmanus knygų gražinimo įrenginys bei knygomatas, kuriuo 2024 m. pasinaudojo daugiau nei 5 000 skaitytojų.

Šeimoms, draugų grupėms ar moksleiviams sukurti interaktyvūs žaidimai „Paslaptys puslapiuose“ (6–9 klasių mokiniams) ir „Draugoteka“ (5–8 klasių mokiniams).

Norintiems ramesnės veiklos siūlomas interaktyvus edukacinis žaidimas sensorinėje erdvėje „Emocijų labirintai“. Šiame užsiėmime 5–8 klasių mokiniai gali sužinoti, į kokį personažą jie yra panašūs, o vyresni mokiniai – į kokią asmenybę.

© Gintaras Lukoševičius

8427

edukacijų dalyviai

8

naujos edukacijos

40

edukacijų vidurkis per mėnesį

70

edukacijų vasarą per mėnesį

529

pravestų edukacijų

21

surengta paroda

BENDRADARBIAVIMAS IR PARTNERYSTĖS

Esame aktyvūs „Erasmus+“ programos dalyviai, besisemiantys patirties Europos bibliotekose ir kitose neformaliojo švietimo įstaigose, tampame traukos centru kitiems programos dalyviams. 2024 m. bibliotekoje lankėsi **Turino** viešosios suaugusiųjų mokyklos (Italija) atstovai, grupė **Esteponos** suaugusiųjų kalbų mokyklos (Ispanija) suaugusiųjų besimokančiųjų, **Pyhajoki** viešosios bibliotekos (Suomija) vadovas **Heikki Lahnaoja**, kviestiniai ekspertai – specialistė iš **Naumburgo** (Vokietija) suaugusiųjų švietimo centro dr. **Gisela Winkler** ir bibliotekininkė iš **Naumburgo** viešosios bibliotekos **Antje Key**.

2024 m. Apskričių viešųjų bibliotekų asociacija pradėjo tirti **dirbtinio intelekto (DI)** taikymą bibliotekose. Buvo atlikta tarptautinė analizė, dalyvauta konferencijose, užmegzti kontaktai su Lietuvos DI asociacija. 2025 m. planuojama išbandyti DI įrankį bibliotekose bei toliau kelti bibliotekų specialistų kvalifikaciją šioje srityje.

2024 m. veiklą pradėjo **inovatorių komanda**, kurios pagrindinis tikslas – skatinti **naujoves ir tvarumą bibliotekoje**. Sukurta vizija, apimanti bibliotekos erdvių pertvarkymą ir žaliosios bibliotekos strategijos kūrimą. Metų pradžioje bibliotekos lankytojai dalyvavo apklausoje, kuri atskleidė jų nuomonę apie pageidaujamus erdvių pokyčius bibliotekoje. Apklausą užpildė **154** lankytojai. Remiantis jos rezultatais pertvarkytos erdvės.

© Gintaras Lukoševičius

40

Panevėžio regiono viešųjų bibliotekų specialistų dalyvavo kūrybiniuose pasakojimo meno mokymuose su profesionaliais pasakotojais **RICHARDU MARTINU** (Vokietija) ir **RAYMONDU DEN BOESTERTU** (Nyderlandai)

Rugsėį bibliotekos inovatorių komanda lankėsi Malmės miesto bibliotekoje (Švedija), kur dalyvavo kūrybinėse dirbtuvėse su organizacija „Växtvärket“ ir gilinosi į žaliosios bibliotekos principus. Po stažuotės biblioteka išvertė žaliosios bibliotekos metodiką į lietuvių kalbą ir pirmoji Lietuvoje pasirašė Žaliosios bibliotekos manifestą, prisijungdama prie pasaulinio bibliotekų judėjimo už aplinkosaugą. Ši iniciatyva skatina tvarius veiksmus, informuoja bei įkvepia bendruomenes pozityviems pokyčiams.

Stazuotėse dalyvavo 193 savivaldybių viešųjų ir mokyklų bibliotekų specialistai, kurie turėjo galimybę gilinti žinias įvairiose srityse, nuo darbo su jaunimu iki virtualių parodų kūrimo. Jie galėjo susipažinti su naujausiomis bibliotekininkystės tendencijomis ir įgyti praktinių patirčių, kurios prisideda prie kokybiškesnių paslaugų teikimo regiono gyventojams.

44

inicijuotos
stazuotės

VÄXTVÄRKET

Malmės miesto bibliotekoje (Švedija). Fotografija Jurgos Žilytės

BURIASI AKTYVI BENDRUOMENĖ

Bibliotekoje aktyviai veikė klubai, siūlantys daugybę veiklų įvairaus amžiaus žmonėms. Tai – Bitės knygų klubas, angliškų pašnekesių klubas „LET'S TALK“, senjorų „Šiltų akimirų“ klubas, mezgimo klubas „Visos geros“, Kalbų kavinė, Detektyvų mėgėjų bei Gyvensenos klubai, rašymo klubas „Nėra rašalo“, stalo žaidimų, japonų kalbos „Japoniškai be subtitrų“ klubai.

Bitės knygų klubas pradėjo bendradarbiauti su katalonų-lietuvių asociacija „Ct-Lt“ bei jos iniciatyva veikiančiu knygų klubu Barselonoje (Ispanija). Abu klubai ir Taradelio miestelio viešosios bibliotekos knygų klubas iki 2025 m. kovo dalyvaus renginių cikle „Iš bibliotekos į biblioteką, iš šalies į šalį“.

Prie klubų veiklos daug prisideda bibliotekos savanoriai – padeda jų vadovams ir netgi patys organizuoja renginius, vadovauja pomėgių grupėms, atstovauja bibliotekai nacionaliniuose ir tarptautiniuose renginiuose.

3457

dalyviai

347

susitikimai

45

savanoriai

BT

Biblioteca de Taradell

Antoni Pladevall i Font

KURIAME BIBLIOTEKĄ, KURIOJE KIEKVIENAS RASTŲ TAI, KO IEŠKO

Skaitytojų patogumui atnaujintas išdėstymas ir ženklėjimas bibliotekos grožinės ir dalykinės literatūros fonduose. Skaitytojų pamėgtiems literatūros žanrams skirtos specialios lentynos: detektyviniams romanams, romantiškiems skaitiniams, nuotykių ir fantastinei literatūrai, poezijai. Visos knygos išdėstytos pagal autorius abėcėlės tvarka, pažymėtos specialiais skirtukais, o užrašai lentynų galuose užtikrina lengvesnę ir greitesnę paiešką.

Atvirame dalykinės literatūros fonde – literatūra mokslo šakomis: kompiuterijos, vadybos, žiniasklaidos, filosofijos, psichologijos, religijos, socialinių mokslų, matematikos, gamtos mokslų, taikomųjų mokslų, medicinos, technologijos, meno, sporto, lietuvių kalbos, literatūros mokslo, geografijos, istorijos ir kitomis temomis. Skaitytojus pasitinka mokslų šakų stendas, kuriame kiekviena tema pažymėta skirtinga spalva, ir užrašai lentynų galuose, atitinkantys temas spalvą, padedantys greičiau orientuotis ir rasti reikiamą temą tarp knygų lentynų.

Didėjo knygų užsienio (anglų) kalba populiarumas.

224
didžiausias vieno
skaitytojo
perskaitytų
knygų skaičius

95
vyriausio
skaitytojo
amžius

2
jauniausio
skaitytojo
amžius

© Gintaras Lukoševičius

Paramą knygomis suteikė labdaros ir paramos fondai „Švieskime vaikus“ bei „Saulė ir vėjas“, UAB „Dominicus Lituanus“. Įvairios vyriausybės organizacijos perdavė daugiau nei 300 knygų.

Už valstybės skirtas lėšas nupirkta beveik 2 400 naujų įvairios tematikos knygų, spausdintų natų, stalo žaidimų ir kitų dokumentų. Už gyventojų pajamų įmokų ir įvairių projektų lėšas – daugiau nei 70 knygų lietuvių ir anglų kalbomis.

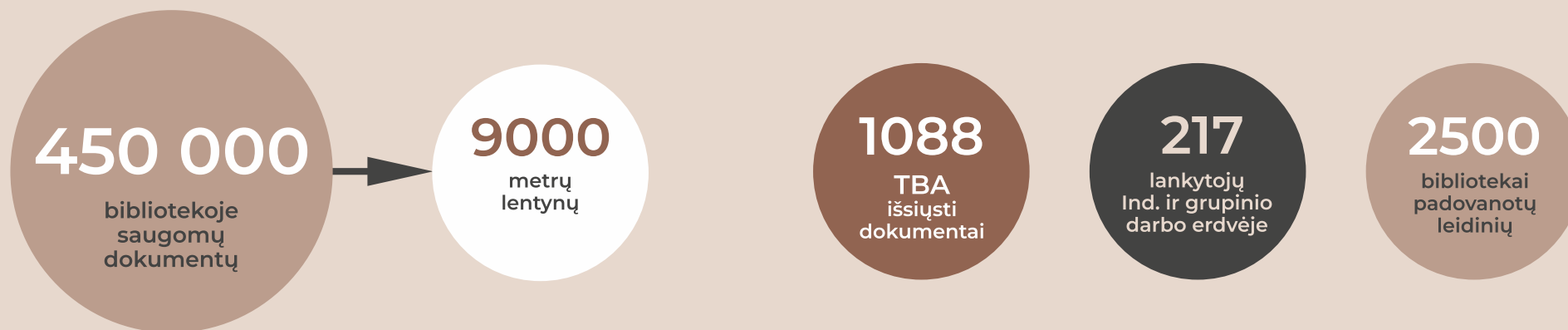
Daugiau nei 130 knygų perduota kitoms Panevėžio regiono viešosioms ir mokyklų bibliotekoms.

Antrus metus bibliotekos lankytojai gali pasinaudoti NEMOKAMA tarpbibliotekinio abonemento (TBA) paslauga. Tai galimybė skolintis leidinius ir dokumentus iš kitų Lietuvos bibliotekų, jei jų neranda mūsų fonduose.

Bibliotekoje atidaryta patogi Individualaus ir grupinio darbo erdvė. Čia galima rengti susitikimus, dirbti komandoje ar susikaupti asmeniniams projektams.

© Gintaras Lukoševičius

Siekdama įveiklinti kuo daugiau erdvių biblioteka organizavo patalpų (66,35 kv. m) nuomos konkursą. Jį laimėjo ir bibliotekos erdvėse įsikūrė virtualios realybės kino centras, kuris siūlo galimybę lankytojams mėgautis virtualios realybės patirtimis.

Atsižvelgus į poreikius, išreikštus tyrime „Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos vartotojų pasitenkinimas teikiamomis paslaugomis 2023 m.“, bibliotekoje įrengti nauji porankiai lankytojams.

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija bibliotekai neatlygintinai perleido lengvąjį automobilį – 2016 m. BMW 318i. Ši transporto priemonė leis efektyviau vykdyti metodinę veiklą, organizuoti išvažiuojamąsias edukacines programas Panevėžio regione ir stiprinti bendradarbiavimą su bendruomenėmis.

Siekdama efektyvinti veiklą ir racionaliau išnaudoti ilgalaikį turtą biblioteka atsisakė Respublikos g. 26–4 patalpų ir patikėjimo teise jas perdavė valdyti VĮ Turto bankui.

37 788

nuvažiuoti
kilometrai

© Gintaras Lukoševičius

2024 m. bibliotekoje intensyviai eksponuotos parodos, pristatyti įvairių dailės sričių kūriniai: tapybos, kaligrafijos, fotografijos, grafikos, skulptūros, kitų. Eksponuota Ilonos Žvinakienės, Alberto Gursko, Jono Jurašo ir kitų žinomų autorių kūryba. Tačiau vienas įsimintiniausių įvykių – pirmą kartą visuomenei pristatyta panevėžiečio menininko Rimanto Idzelio medžio skulptūrų paroda.

Bibliotekos fondus papildė žymios Lietuvos dailininkės Emilijos Gaspariūnaitės-Taločkienės darbai. Dailininkė padovanojo 72 kūrinius – tapybos, grafikos ir akvarelės. Ši gausi ir įvairiapusė kolekcija, kurioje dominuoja Lietuvos istorijos ir kultūros motyvai, yra didžiausia originalių dailės darbų kolekcija bibliotekoje.

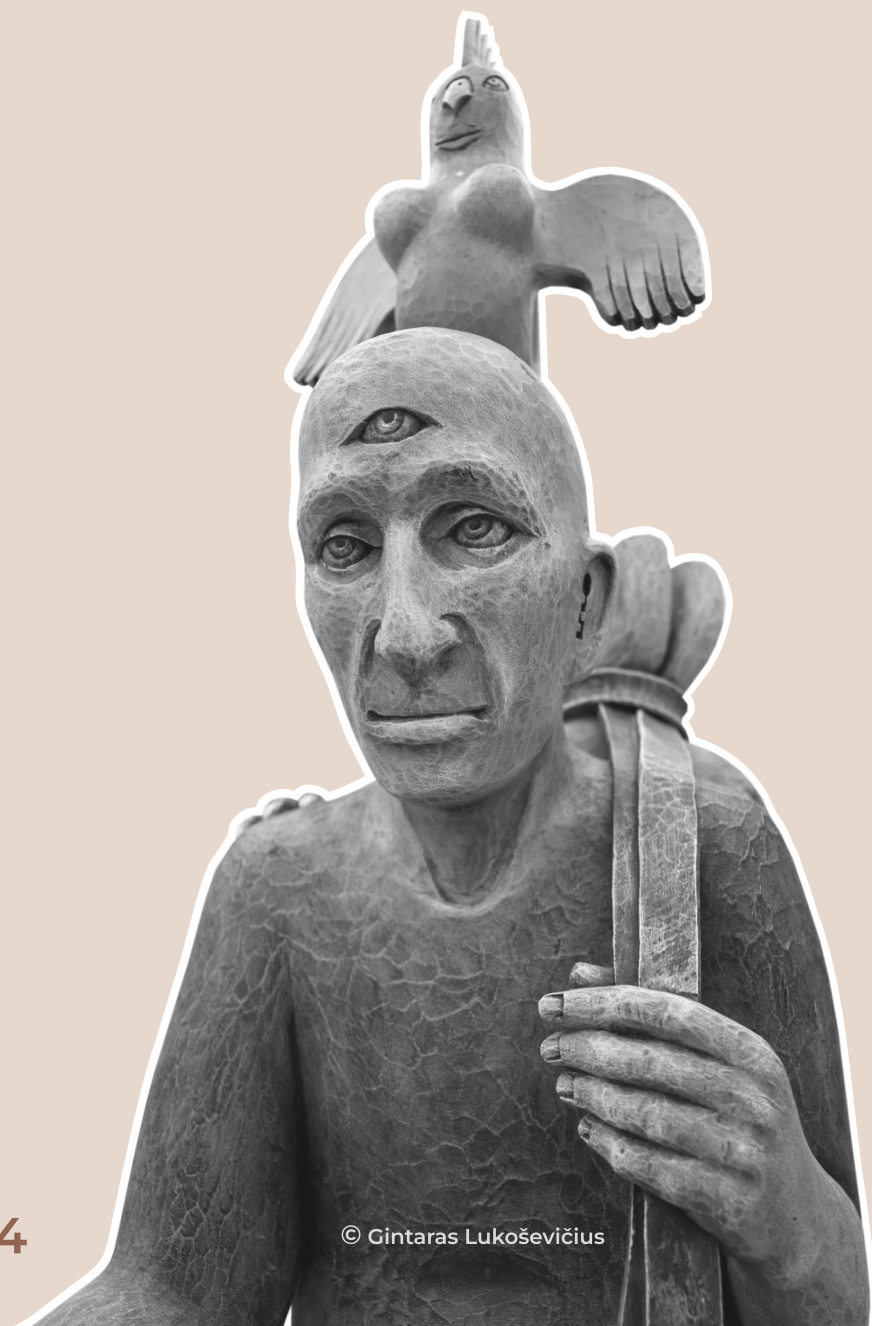
Įgyvendinti tęstiniai kultūros projektai „Literatūros ir kino dienos bibliotekoje XV“ bei „Maža žemėlapyje, didi pasaulyje 6“.

660

kontaktinių ir
virtualių
renginių

48

renginiai už
bibliotekos
ribų

KULTŪRA JUNGIA

Vykdytas bendradarbiavimas su miesto radijo stotimi „Pulsas“. Rubrikoje „SkaīTAU“ kalbama apie knygas, skaitymą, bibliotekos paslaugas, renginius, klubus, naujienas, projektus, aktualius lankytojams klausimus. Kalbinami Lietuvos kultūros grandai ir jaunieji menininkai, įvairių leidinių autoriai, rašytojai, režisieriai, muzikos atstovai, akademinės bendruomenės, bibliotekos bendruomenės nariai ir kt.

Laida „SkaīTAU“ radijo stoties „Pulsas“ eteryje transliuojama kiekvieną trečiadienį 12.10 val., kartojama kiekvieną ketvirtadienį 17.10 val. Po transliacijų laidos įrašą galima klausyti bibliotekos „Spotify“ platformoje arba „Facebook“ paskyroje.

Rugpjūtį bibliotekoje startavo iniciatyva „Rimti pokalbiai apie knygas“, kurioje 9 jaunieji skaitytojai dalijosi mintimis apie mėgstamas knygas. Šis projektas sulaukė didelio susidomėjimo, todėl buvo nuspręsta jį tęsti ir 2025 m., tačiau jau naujo – vaizdo formatu. Be to, biblioteka pradėjo kurti ir kitą tinklalaidžių ciklą „Profilu“, kuriame kalbinami žymūs Lietuvos kūrėjai. Bendruomenė gali peržiūrėti pokalbius su tokiomis asmenybėmis kaip Algimantas Puipa, Giedrė Žickytė, Dovilė Filmanavičiūtė ir kt. Visas tinklalaidės galima rasti bibliotekos „YouTube“ kanale. Jos tęsiamos ir 2025 m.

39

„SkaīTAU“
laidos

SAUGOME PRAEITĮ, KURIAME ATEITĮ

2024 m. Panevėžiui buvo ypatingi, nes šventėme dvi svarbias spaudos istorijos datas: 120-ąsias lietuviškos spaudos atgavimo metines ir 100-ąsias laikraščio „Panevėžio balsas“ įsteigimo metines. Šią svarbią progą pažymėti biblioteka kartu su moksliniais partneriais – Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetu, Lietuvos istorijos institutu, Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka ir Panevėžio kraštotyros muziejumi – spalio 24 d. organizavo XXIII tarptautinę mokslinę konferenciją „Lietuviškos spaudos tėkmėje: Panevėžio regiono periodiniai leidiniai 1918–1940 metais“.

106

konferencijos
klausytojai

91

virtualus
konferencijos
dalyvis

Pirmoji visos Lietuvos dainų šventė – Dainos diena.
Kaunas. 1924 m. rugpjūčio 23 d. *PAVB skaitmeninis archyvas*

2024-ieji buvo paskelbti Dainų šventės metais, minint 100 metų nuo pirmosios visos Lietuvos dainų šventės, kuri įvyko 1924 m. rugpjūčio 23 ir 25 d. Kaune. Šis svarbus kultūrinis įvykis subūrė tūkstančius dainininkų ir tapo svarbiu akcentu Lietuvos valstybės šimtmečio minėjime. Įprasmindama šį jubiliejų biblioteka parengė parodą, kurioje eksponuotos nuotraukos ir dokumentai iš bibliotekos Kultūros paveldo tyrinėjimo ir skaitmeninimo skyriaus saugomų asmenų fondų – Antano Gylio fondo F48, Vytauto ir Silvijos Vilkončių fondo F154, Antano Belazaro fondo F73, Laimos Rapšytės fondo F70, Leono Černiausko fondo F91, Stasės Mikeliūnienės fondo F137, Panevėžio cukraus fabriko fondo F171, Panevėžio kraštotyros muziejaus, privačių asmenų archyvų, leidinių iš bibliotekos fondo.

Biblioteka aktyvi kaip skaitmeninimo centras. 2024 m. skenavimo paslaugos teiktos kitoms institucijoms, organizacijoms, visuomenei. Jų reikmėms buvo suskaitmeninti 91 objektas / 537 vaizdai.

BIBLIOTEKOS SKAITMENINIMO PASLAUGOMIS NAUDOJOSI

- Jono ir Adolfo Mekų palikimo studijų centras
- Šiaulių regioninio valstybės archyvo Panevėžio filialas
- Stasio Eidrigevičiaus menų centras
- Vilniaus universitetas
- UAB „Baltos lankos Klett“
- Lietuvių kalbos institutas;
- Panevėžio kultūros ir istorijos žurnalas „Senvagė“
- Panevėžio kraštotyros muziejus
- UAB „Stikmeta“

Minėjome kino ir teatro aktoriaus Donato Banionio 100-metį. Vieno ryškiausių Panevėžio dramos teatro aktorių asmenybei atskleisti ir jubiliejinei sukakčiai paminėti buvo įgyvendintas projektas „Galingai įsiliejęs teatro intakas. Kino ir teatro aktoriui Donatui Banioniui – 100“. Vykdyta turininga ir plati projekto kultūrinių veiklų sklaida, regiono ir Lietuvos gyventojai galėjo susipažinti su iškilios asmenybės kūrybiniu palikimu.

Dokumentų skaitmeninimo paslaugos teiktos 8 Panevėžio regiono savivaldybių viešosioms bibliotekoms: Anykščių, Biržų, Kupiškio, Panevėžio r., Utenos, Ignalinos, Rokiškio, Visagino.

Juozo Miltinio memorialinis butas džiugino vis didesniu lankytojų skaičiumi. Atsižvelgiant į jų poreikius ir lengvinant informacijos prieinamumą paleista nauja patrauklaus dizaino Juozo Miltinio memorialinio buto interneto svetainė www.miltinis.lt. Čia skelbiama lankytojams aktuali informacija, susijusi su J. Miltinio namų kultūrine veikla, pristatomi čia vykstantys renginiai, įvykiai, naujienos.

2460

lankytojų
Juozo Miltinio
memorialiniame
bute

Kultūros paveldo departamentas prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos sertifikavo pirmą šalyje regioninio lygmens kultūros maršrutą „Penkių kūrėjų kelias“, kuris jungia tris – Panevėžio, Biržų ir Rokiškio – savivaldybes bei penkias iškilias asmenybes – Juozą Miltinį, Joną ir Adolfą Mekus, Juozą ir Alfonsą Keliuočius – bei su jomis susijusius paveldo objektus, memorialines vietas. Biblioteka – lygiateisė projekto partnerė.

Bendruomenei portale „Panevėžio kraštas virtualiai“ parengta virtuali galerija „Dailė Panevėžio architektūroje“, kurioje pristatomi 27 miesto vitražai ir kompozicijos.

